

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are centered within a dark blue rectangular field. This field is framed by a thick border that is magenta on the top and left sides and blue on the bottom and right sides. The entire logo is set against a background of overlapping, semi-transparent blue polygons of various shades.

PRH

***Tilintarkastuslautakunnan
ratkaisukäytäntö 2022–K/2024***

PRH, Oikeudellinen yksikkö
Jaakko Mikkilä
16.5.2024.

Alustajan väitteet

- Infotilaisuus 16.5.2024 edustaa ulkopuolisen näkökulmaa tilintarkastuslautakunnan (TILA) toimintaan.
 - Aineisto:
 - [Tutustu aiempien TILA:n ratkaisukäytäntöä koskevien infotilaisuuksien aineistoihin.](#)
 - *Pöytäkirjat 2022–K/2024*
 - *TILA:n päätökset.*
- Työjärjestysasioina ja muina asioina TILA ratkaisee kokouksissaan huomattavan määrän asioita, joilla taataan hyvän hallinnon periaatteiden toteutuminen.
- Oikaisuvaatimusasioissa tilintarkastusvalvonta (Tiva) esittelee asian kiireellisenä TILA:ssa. Vaikka TILA hyväksyy oikaisuvaatimuksia vähän, tilintarkastuslain 11 luvun 1 § mukainen menettely (oikaisun hakeminen TILA:lta) tulee tulla jatkuvasti testatuksi.
- Tutkinta-asiat (hallinnolliset seuraamukset) perustuvat Suomessa voimassaoleviin säännöksiin ja seuraamusten määrääminen palvelee myös niitä tilintarkastajia, joiden toiminta perustuu tilintarkastuksen tavoitteiden toteuttamiseen ja arvonlisän tuottamiseen säännösten puitteissa.
- Lausunnoissaan tuomioistuimille TILA noudattaa sangen pelkistettyä linjaa.
- Tiedoksisaantiasioissa ei ole tullut esille yllättäviä seikkoja tarkastelujaksolla 2022–K/2024.

Tilintarkastusvalvonta (Tiva), tilintarkastuslautakunta (TILA) ja eräitä sidosryhmiä

[Katso tutkinto- ja rekisteröintitiimin, laadunvarmistustiimin ja valvontatiimin kokoonpanot tilintarkastusvalvonnan yhteystietosivuilta.](#)

[Katso tilintarkastuslautakunnan kokoonpano tilintarkastuslautakunnan verkkosivuilta.](#)

Tilintarkastuslautakunta (TILA)

Etusivu > Tilintarkastuslautakunta

Tilintarkastuslautakunta

PRH:ssa toimii ratkaisutoiminnassaan itsenäinen tilintarkastuslautakunta. Valtioneuvoston asettaman tilintarkastuslautakunnan toimikausi on 1.1.2022-31.12.2024.

Lautakunnan tehtävät

Tilintarkastuslautakunnan tehtävänä on mm.

- 1) tilintarkastuksen yleinen ohjaus ja kehittäminen
- 2) varoitusten ja huomautusten antamiseen, hyväksymisen peruuttamiseen
- 3) oikaisuvaatimuksiin ja muutoksenhakuun liittyvät ratkaisut.

Tilintarkastuslautakunnan tehtävänä on myös edistää tarkoituksenmukaisella tavalla tilintarkastusvalvonnalle tilintarkastuslaissa säädettyjen tehtävien hoitamista.

Tilintarkastuslautakunta
Ratkaisut 2024
Ratkaisut 2023
Ratkaisut 2022
Ratkaisut 2021
Ratkaisut 2020
Ratkaisut 2019
Ratkaisut 2018
Ratkaisut 2017
Ratkaisut 2016
Ratkaisut 2004–2015

Lautakunnan kokoonpano (varajäsenet suluisissa)

Puheenjohtaja

Talousjohtaja Pekka Pajamo, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Varapuheenjohtaja

Hovioikeudenneuvos Jussi Heiskanen, Helsingin hovioikeus

Jäsenet (varajäsen suluisissa):

Asianajaja Riikka Rannikko, Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy
(määräaikainen oikeussihteeri, hovioikeuden esittelijä Silja Leino, Korkein oikeus, Helsingin hovioikeus)

Lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät
(Asianajaja Heikki Wahlroos, Borenius Asianajotoimisto Oy)

Manager - IFRS & Compliance Mari Arala, Huhtamäki Oyj
(Toimitusjohtaja Tuomas Tahvanainen, Gallant)

Ekonomi Ari Allan Ahti, entinen KHT-tilintarkastaja
(Senior Manager Pasi Päällysaho, Kemira Oyj)

Anders Tallberg, Senior Fellow, Hanken & SSE Executive Education
(Asianajaja Eljas Vesterbacka, Asianajotoimisto Teperi & Co Oy)

Yliopistonlehtori Antti Fredriksson, Turun yliopisto, kaupakorkeakoulu
(Professori Lasse Oulasvirta, julkisyhteisöjen laskentatoimi, Tampereen yliopisto)

Professori Lasse Niemi, Aalto yliopisto, laskentatoimen laitos
(Professori Janne Ruohonen, yritys oikeus, Tampereen yliopisto)

Pysyvät asiantuntijat (varahenkilö suluisissa):

Thornton Oy

[Tutustu kuvassa oleviin tietoihin tilintarkastuslautakunnan verkkosivuilla.](#)

Tilintarkastuslautakunnan kokousasiat ja lautakunnan antamat seuraamukset vuosina 2019-2021

Tilintarkastuslautakunnan kokousasiat vuonna 2019													
TILA	1	2	3	4	5	6	7	8	9			Yht.	
Työjärjestysasiat (5.2.2019, 8.10.2019) ja muut asiat	0	6	3	2	3	4	4	5	4			31	
Oikaisuvaatimukset (TTL 11:1, tutkinnot ja laaduntarkastus)	0	0	2	1	3	3	0	0	1			10	
Tutkinta-asiat (TTL 10 luku, seuraamukset)	0	2	5	2	3	4	4	2	2			24	
Lausunnon antaminen (HAO, KHO, jne.) (HKäyttöL 36 §)	0	2	3	0	2	0	6	2	0			15	
Tiedoksisaanti (HAO, KHO, EOA, OKA, jne.)	0	0	2	1	0	0	1	0	1			5	
Yhteensä 85	0	10	15	6	11	11	15	9	8			85	
Tilintarkastuslautakunnan kokousasiat vuonna 2020													
TILA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		Yht.	
Työjärjestysasiat (8.10.2019) ja muut asiat	4	3	2	3	3	2	3	2	5	5		32	
Oikaisuvaatimukset (TTL 11:1, tutkinnot ja laaduntarkastus)	1	0	1	6	1	1	0	1	4	4		19	
Tutkinta-asiat (TTL 10 luku, seuraamukset)	3	0	5	0	4	0	2	2	1	1		18	
Lausunnon antaminen (HAO, KHO, jne.) (HOL 42 §)	0	1	0	0	0	0	1	4	2	1		9	
Tiedoksisaanti (HAO, KHO, EOA, OKA, jne.)	1	3	1	1	0	0	2	0	0	2		10	
Yhteensä 173	9	7	9	10	8	3	8	9	12	13		88	
Tilintarkastuslautakunnan kokousasiat vuonna 2021													
TILA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yht.
Työjärjestysasiat (8.10.2019, 7.10.2021) ja muut asiat	3	3	4	5	3	5	3	5	4	4	3	4	46
Oikaisuvaatimukset (TTL 11:1, tutkinnot ja laaduntarkastus)	0	1	1	0	1	0	1	0	0	2	0	2	8
Tutkinta-asiat (TTL 10 luku, seuraamukset)	1	1	1	0	10	0	11	4	1	4	5	3	41
Lausunnon antaminen (HAO, KHO, jne.) (HOL 42 §)	0	1	1	0	2	0	2	0	1	2	2	0	11
Tiedoksisaanti (HAO, KHO, EOA, OKA, jne.)	1	1	0	0	3	0	0	3	5	5	0	5	23
Yhteensä 302	5	7	7	5	19	5	17	12	11	17	10	14	129

Tivan raportti 2019

Huomautus 10

Varoitus 17

H.peruuttaminen 2

Ma kielto 0

Seuraamusmaksu 0

Tivan raportti 2020

Huomautus 2

Varoitus 4

H.peruuttaminen 0

Ma kielto 1

Seuraamusmaksu 0

Yhteensä 2021

Huomautus 10

Varoitus 8

H.peruuttaminen 3

Ma kielto 1

Seuraamusmaksu 1

Tilintarkastuslautakunnan kokousasiat ja lautakunnan antamat seuraamukset vuosina 2022-K/2024

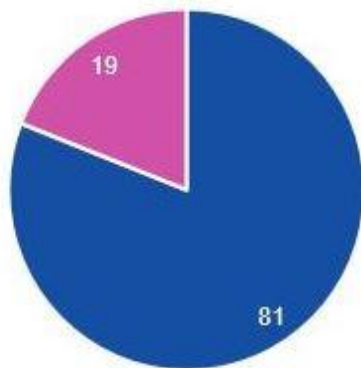
Tilintarkastuslautakunnan kokousasiat vuonna 2022														
TILA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yht.	
Työjärjestysasiat (7.10.2021) ja muut asiat	11	4	6	3	1	3	5	3	5	4	4	5	49	
Oikaisuvaatimukset (TTL 11:1, tutkinnot ja laaduntarkastus)	0	4	2	0	0	0	0	2	0	1	2	0	11	
Tutkinta-asiat (TTL 10 luku, seuraamukset)	0	6	6	5	2	3	0	5	0	2	5	5	39	
Lausunnon antaminen (HAO, KHO, jne.) (HOL 42 §)	0	0	1	1	2	1	0	1	0	0	1	2	9	
Tiedoksisaanti (HAO, KHO, EOA, OKA, jne.)	0	0	4	1	3	2	0	0	0	5	2	1	18	
Yhteensä 126	11	14	19	10	8	9	5	11	5	12	14	13	126	
Tilintarkastuslautakunnan kokousasiat vuonna 2023														
TILA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yht.	
Työjärjestysasiat (7.10.2021, 25.1.2023) ja muut asiat	6	3	3	3	5	4	5	3	5	4	3	4	48	
Oikaisuvaatimukset (TTL 11:1, tutkinnot ja laaduntarkastus)	0	4	5	0	0	3	0	0	0	0	0	0	12	
Tutkinta-asiat (TTL 10 luku, seuraamukset)	6	5	3	3	3	4	0	4	0	3	5	7	43	
Lausunnon antaminen (HAO, KHO, jne.) (HOL 42 §)	1	1	0	5	1	2	0	5	0	1	1	0	17	
Tiedoksisaanti (HAO, KHO, EOA, OKA, jne.)	0	1	0	3	1	0	0	2	0	3	2	3	15	
Yhteensä 261	13	14	11	14	10	13	5	14	5	11	11	14	135	
Tilintarkastuslautakunnan kokousasiat vuonna 1.1.-16.5.2024														
TILA	1	2	3	4										Yht.
Työjärjestysasiat (25.1.2023) ja muut asiat	4	3	3	3										13
Oikaisuvaatimukset (TTL 11:1, tutkinnot ja laaduntarkastus)	1	3	3	2										9
Tutkinta-asiat (TTL 10 luku, seuraamukset)	4	3	2	7										16
Lausunnon antaminen (HAO, KHO, jne.) (HOL 42 §)	1	0	1	1										3
Tiedoksisaanti (HAO, KHO, EOA, OKA, jne.)	1	1	0	2										4
Yhteensä 306	11	10	9	15										45

<u>Tivan raportti 2022</u>
Huomautus 6
Varoitus 17
H.peruuttaminen 1
Ma kielto 0
Seuraamusmaksu 0
(Ei seuraamusta 12)
(Siirrettiin 9)
<u>Tivan raportti 2023</u>
Huomautus 17
Varoitus 20
H.peruuttaminen 2
Ma kielto 1
Seuraamusmaksu 0
(Ei seuraamusta 5)
(Siirrettiin 4)
<u>Yhteensä 2024</u>
Huomautus 6
Varoitus 6
H.peruuttaminen 0
Ma kielto 0
Seuraamusmaksu 0
(Ei seuraamusta 1)
(Siirrettiin 3)

Tilintarkastuslautakunnan (TILA) ratkaisut 2022–K/2024

Tutkinta-asioissa yhteensä 98.

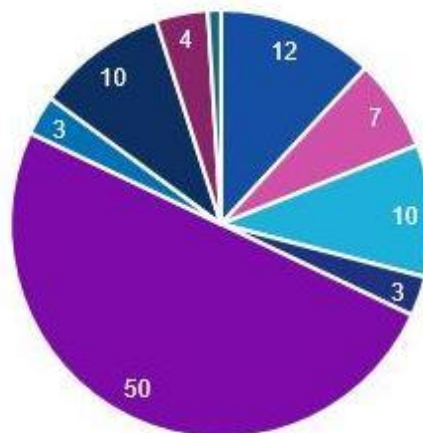
YHTEISÖT JA TILINTARKASTAJAT

■ 1 ■ 2

- 1) HT, KHT, JHT -tilintarkastajat (81 %)
- 2) Yhteisöt (19 %)

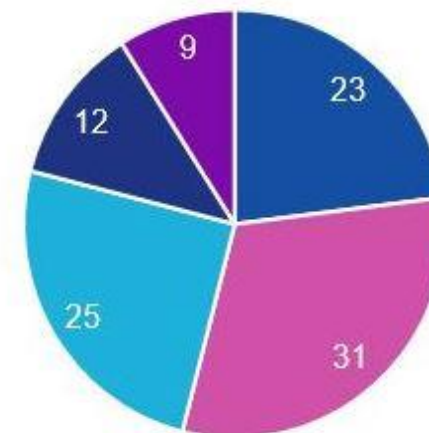
TARKASTUSKOHDDE

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9

- 1) AsOy (12 %)
- 2) Koy (7 %)
- 3) Kunta (10 %)
- 4) Kuntayhtymä (3 %)
- 5) Osakeyhtiö (50 %)
- 6) Osuuskunta (3 %)
- 7) Säätiö (10 %)
- 8) Yhdistys (4 %)
- 9) Yhteismetsä (1 %)

KÄSITTELYAJAT

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

- 1) 0–4kk (23 %)
- 2) 4–6kk (31 %)
- 3) 6kk–1v (25 %) 0–1v 79 %
- 4) 1v–2v (12 %)
- 5) yli 2v (9 %)

The logo for PRH (Public Research and Higher Education) is centered in the upper half of the slide. It consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font, set against a dark blue rectangular background. This rectangle is framed by a thick, multi-colored border that transitions from magenta on the left to light blue on the right. The entire slide has a background of overlapping, semi-transparent blue polygons of various shades, creating a geometric, low-poly effect.

PRH

Työjärjestysasiat ja muut asiat

TILA

- päättää omasta työjärjestyksestään
- edistää Tivan tehtävien hoitamista
- vastaa tilintarkastuksen yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä
- Järjestää suulliset kuulemiset seuraamusasioissa
- arvioi oikeuskysymyksiä ja TILA:lle osoitettuja ”muita vaatimuksia”.

Työjärjestysasiat ja muut asiat - 1 (4)

Tilintarkastuslautakunta päättää omasta työjärjestyksestään (TILA 1/2022 kohta 1.1. ja 1/2023 asia 2. kohdat 2.4.1. ja 2.7.3.).

- *1.1. Lisäksi tilintarkastuslautakunta ratkaisee sen tehtäviksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 8 luvun 1–3 §:ssä säädetyt seuraamusten määräämistä koskevat asiat.*
- *2.4.1. Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja päättää suullisen kuulemisen järjestämisestä. Lautakunta ei voi peruuttaa hyväksymistä tai määrätä määräaikaista kieltoa toimia tilintarkastajana ilman, että tilintarkastajalle varataan mahdollisuus suulliseen kuulemiseen ennen asian ratkaisemista. Kuuleminen voidaan toimittaa myös etäyhteyden välityksellä.*
- *2.7.3. Tilintarkastusvalvonta huolehtii tilintarkastuslautakunnan päätöksistä ja toiminnasta tiedottamisesta tilintarkastuslautakunnan puheenjohtajan antamien ohjeiden mukaisesti. Seuraamusta koskevat päätökset julkistetaan siten kuin tilintarkastuslain 10 luvun 8 §:ssä säädetään.*

Työjärjestysasiat ja muut asiat - 2 (4)

TILA edistää Tivan tehtävien hoitamista (TTL 7:5.2.)

- *Historia: TILA:ssa tarkastelujaksolla vuosina 2019–2021 useita Tivan kehittämistä koskevia asioita.*
 - *TILA 5/2019 asia 2.*
 - *TILA 6/2019 asia 10.*
 - *TILA 7/2019 asia 13.*
 - *TILA 8/2019 asia 4.*
 - *TILA 1/2020 asia 8.*
 - *TILA 2/2020 asia 3.*
 - *TILA 4/2020 asia 1.*
- *Tivan kehittämistä koskevia asioita tarkastelujaksolla vuosina 2022–K2024:*
 - *TILA 9/2022 asia 2. (tutkinto-oikaisujen prosessit)*
 - *TILA 5/2023 asia 8. (laaduntarkastuksen prosessit).*

Työjärjestysasiat ja muut asiat 3 (4)

Tilintarkastuksen yleinen ohjaus ja kehittäminen

- *Venäjä aloitti 24.2.2022 laittoman hyökkäyssodan Ukrainassa. Suomi on alusta asti tuominnut jyrkästi Venäjän sotilaalliset toimet Ukrainassa ja vastaa niihin osana Euroopan unionia ([Tutustu tietolähteeseen.](#))*
- *TILA käyttää ylimääräisiä kokouksia tilintarkastusalan yleiseen ohjaukseen ja kehittämiseen. Jaksolla vuosina 2022–K2024 TILA on käyttänyt ylimääräisiä kokouksia muun muassa tutkintoasioiden käsittelyyn ja käsittelyn kehittämiseen.*

Työjärjestysasiat ja muut asiat - 4 (4)

Suulliset kuulemiset seuraamusasioissa (TILA työjärjestys 2.4)

- *Selvitys perustuu lainvoimaiseen tuomioon (Ork-asiat, TTL 6:2.3:n 1. virke).*
- *Selvitys perustuu Tivan riittävään ja asianmukaiseen asian selvittämiseen. Asiassa on hankittu tarpeelliset tiedot sekä selvitykset (HallintoL 6 luku). Esittelijän esitys määräaikainen kielto (TTL 10:3), hyväksymisen peruuttaminen, kun menettelyä ei ole varoituksen jälkeen korjattu (TTL 10:2.3) tai hyväksymisen edellytysten arviointi muulla kuin em. perusteilla eli tilintarkastaja ei täytä hyväksymisen edellytyksiä aikaisemman toimintansa perusteella (TTL 6:2.3:n 2. virke).*

TILA arvioi oikeuskysymyksiä ja TILA:lle esitettyjä ”muita vaatimuksia”.

- *Tuleeko ilmoittajan nimi julkaista? TILA 3/2022 Vaatimus nimen poistamisesta julkaistusta päätöksestä. TILA päätti, että nimi voidaan poistaa TILA:n verkkosivuilta tutkinta-asiaa koskevasta päätöksestä. Ilmoittajan nimeä ei tulisi kirjoittaa päätökseen. Viranomaisen nimi esitetään, kun viranomainen toimii ilmoittajana.*
- *Miten julkistamista koskevaa säännöstä on perusteltua tulkita ja soveltaa? TILA 1/2023 asia 5.*
- *Tuleeko TILA:n päätös antaa kohteelle tiedoksi ex officio tutkinta-asiaa?*

The logo for PRH (Public Research and Information) is centered in the upper half of the slide. It consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font, set against a dark blue rectangular background. This rectangle is framed by a thin, vibrant magenta border. The entire logo is set against a background of overlapping, semi-transparent blue polygons of various shades, creating a dynamic, geometric pattern.

PRH

Oikaisuvaatimusasiat

- tutkintoihin liittyvät oikaisuvaatimukset
- laaduntarkastusten lopputuloksiin liittyvät oikaisuvaatimukset
- rotaatiovaatimukset (Ei esillä TILAssa 2022–K/2024)
- palkkiokattoasiat (Ei esillä TILAssa 2022–K/2024)
- PRH:n muut päätökset.

Tutkinto-oikaisut

Osallistumisoikeutta koskevat asiat

- *Osallistumisoikeuteen liittyvät oikaisuasiat voivat perustua moninaiisiin hakijan vaatimuksiin.*
- *Ammatillisen kokemuksen vaatimusta on arvioitu useassa TILA:n päätöksessä. Vaaditaan vähintään 3 v. kokemuksen tilintarkastusalalta tai 15 v. käytännön kokemuksen ammattimaisesta laskentatoimen, rahoituksen ja oikeudellisen alan tehtävistä. Harkinta on sidottu laissa säädettyihin ja TEM:n asetuksessa tarkemmin täsmennettyihin edellytyksiin (HE 254/2014 s. 61).*

HT-, KHT-, JHT-tutkintoihin liittyvät asiat

- *Historiaa 2019–2021: TILA 4/2019 hylkäsi 18 kokonaan tai osittain, tasan 0 % menestyi. TILA 5/2020 hylkäsi 11 kokonaan tai osittain, 1 hyväksyttiin, noin 8 % menestyi. TILA 5/2021 ja 7/2021 hylkäsi 19, tasan 0 % menestyi.*
- *TILA 3/2022 hylkäsi 5, tasan 0 % menestyi.*
- *TILA 3/2023 hylkäsi kokonaan tai osittain 7 ja hyväksyi 5, noin 41 % menestyi.*
- *TILA 3/2024 hylkäsi 15 kokonaan tai osittain ja hyväksyi 4, noin 21 % menestyi.*

Laaduntarkastusten tulokset

Laaduntarkastuksen tulokset ovat ”Hyväksytty” ja ”Hylätty”.

- *Päätös uusintatarkastuksesta on välipäätös, eikä laaduntarkastuksen tulos. Tilintarkastuslain 11 luvun 1 § mukaisessa oikaisuvaatimuksessa ei voida vaatia tillintarkastuslautakuntaa määräämään uusintatarkastusta.*
- Oikaisuvaatimukset käsitellään kiireellisenä (HallintoL 49 e §).
- Tilastojen mukaan TILA hylkää pääsääntöisesti laaduntarkastusta koskevat oikaisuvaatimukset.
- TILA 2/2023 asia 3. TILA päätti hyväksyä laaduntarkastusta koskevan oikaisuvaatimuksen, kun tilintarkastajalla oli tosiasiallinen este toimittaa aineistoa Tivalle. Asia palautettiin Tivalle.
- Tarkastelujaksolla vuosina 2022–K2024 TILA hyväksyi 2 oikaisuvaatimusta ja vahvisti laaduntarkastuksen tulokseksi Hyväksytty.
- Mihin laaduntarkastuksen tulos johtaa? Yksin toimivat tilintarkastajat? Yhteisössä toimivat tilin-tarkastajat? Tarjouskilpailut? Ketjuvaatimukset? Seuraamusasiat? Ammatillinen ylpeydenaihe? Lainvoimaisen laaduntarkastuksen Hylätty-tulosta koskeva toimeksianto arvioidaan Tivassa. Voiko hyväksytty laaduntarkastus johtaa TTL 10 luvun mukaiseen seuraamukseen? TILA:n ratkaisukäytännön perusteella Tivan on tutkittava toimeksianto tutkinta-asiana HallintoL 6 luvun mukaisesti.

The logo for PRH (Public Research and Information) is displayed in white, bold, sans-serif capital letters on a dark blue rectangular background. This background is set within a larger, tilted frame that has a red border on the top and left sides and a blue border on the bottom and right sides. The entire graphic is centered on a background of overlapping, semi-transparent blue geometric shapes.

PRH

Tutkinta-asiat

- Alustavat käsittelyt ja siirrot (TTL 7:7.4)
- Ei seuraamusta (TTL 7:5.1,2)
- Huomautus ja varoitus (TTL 10:1)
- Hyväksynnän peruuttaminen (TTL 10:2)
- Määräaikainen kieltä toimia tilintarkastajana (TTL 10:3)
- Määräaikainen kieltä toimia tilintarkastusyhteisön hallintoelimissä (TTL 10:4)
- Seuraamusmaksu (TTL 10:5).

Hallinnolliset seuraamukset TILA:ssa - 1 (3)

Alustavat käsittelyt ja käsittelyjen siirrot

Alustavat käsittelyt ja käsittelyjen siirrot kuuluvat TILA:n päätöksentekoon tutkinta-asioissa.

Ei seuraamusta (TTL 7:5.1,2)

TILA ratkaisee asian hallinnollisen seuraamuksen määräämisestä tai määräämättä jättämisestä. Tarkastelujaksolla vuosina 2022–K/2024 TILA päätti harvemmin kuin jaksolla 2019–2021, että tilintarkastajan menettely ei anna aiheutta seuraamuksen määräämiseen (Vuosina 2019–2021 yhteensä 27 seuraamuksen määräämättä jättämistä 31 kokouksessa. Vuonna 2022 – yhteensä 18 määräämättä jättämistä 26 kokouksessa).

Huomautus ja varoitus (TTL 10:1)

Huomautus tulee antaa huolimattomasta menettelystä. Huomautus on riittävä seuraamus, jos moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos huomautus ei ole riittävä seuraamus, TILA:n on annettava varoitus.

TILA antaa huomautuksia sekä varoituksia tapauksissa, joissa tapaustiedot perustuvat laaduntarkastuksen lainvoimaiseen Hylätty tulokseen.

TILA on antanut huomautuksia ”vähäisissä” asioissa (TTL 10:1). Varoitus on todennäköinen seuraamus, jos huolimattomuuksia on useilla tilintarkastuksen osa-alueilla. Kun menettely lähestyy yksittäisessäkin asiassa tahallisuutta tai törkeää huolimattomuutta, varoituksen todennäköisyys kasvaa.

Hallinnolliset seuraamukset TILA:ssa - 2 (3)

Hyväksynnän peruuttaminen (TTL 10:2)

Perusteena tahallinen tai törkeän huolimaton ja olennainen tilintarkastusta koskevien säännösten vastainen menettely tai hyväksymisen edellytysten puuttuminen.

- *Kumottu säännös VTTL 50.2 § (459/2007). VALA peruutti hyväksymisen kokonaan tai enintään 2 v määräajaksi.*
- *TTL:n mukaisten perusteiden jaottelua:*
 - *1. Olennainen lain ja säännösten vastainen menettely, jota ei ole varoituksen jäeen korjattu kohtuullisessa ajassa.*
 - *1.1 laaduntarkastuksessa esille tulleet havainnot, jotka johtavat kaksi kertaa seuraamusharkintaan.*
 - *1.2 muut havainnot tutkinta-asioissa, jotka johtavat kaksi kertaa seuraamusharkintaan.*
 - *2. Ei täytä hyväksymisen edellytyksiä*
 - *2.1 Oikeusrekisterikeskus-asiat*
 - *2.2 muu aikaisempi toiminta*
 - *2.3 konkurssit, liiketoimintakiellot, HoITL-asiat.*
- *Tivan laatu ja Tivan tutkinta-asiat seuraavat seuraamuksia.*
- *Em. perusteiden mukaiset prosessit ovat vaiheiltaan moninaisia ja kestoltaan erittäin pitkiä.*
- *Toiminta, joka osoittaa tilintarkastajan olevan sopimaton tilintarkastajan tehtävään, voi johtaa nopeaan hyväksymisen peruuttamisen täytäntöönpanoon (TTL 10:2.4).*

Määräaikainen kielto toimia tilintarkastajana (TTL 10:3)

Kun varoitus on liian lievä ja hyväksymisen peruuttaminen on liian ankara seuraamus, TILA voi kieltää tilintarkastajaa tai päävastuullista tilintarkastajaa suorittamasta tilintarkastuksia ja allekirjoittamasta tilintarkastuskertomuksia enintään 3 v määräajaksi.

- *Perustuu direktiivin 30 a artiklan 1 kohdan c alakohtaan. Määräaikainen kielto toimia tilintarkastajana poikkeaa hyväksymisen peruuttamisesta siinä, että tilintarkastajalla säilyy yhä tilintarkastajan hyväksyminen eli ”kirjaimet”, mutta hän ei saa toimia tilintarkastajana/päävastuullisena tilintarkastajana eikä allekirjoittaa tilintarkastuskertomuksia (HE 70/2026 s. 44)*
- *Säännös sopii huonosti suomalaiseen järjestelmään ja tulisi de lege ferenda muuttaa.*

Hallinnolliset seuraamukset TILA:ssa - 3 (3)

Määräaikainen kielto toimia tilintarkastusyhteisön hallintoelimissä (TTL 10:4)

Säännöstä ei ole sovellettu Suomessa.

Seuraamusmaksu (TTL 10:5)

- Ei päätöksiä jaksolla 2022–K/2024.
- Historiaa: -2021 cooling off -asioissa
 - *ei seuraamusmaksua (PRH/1801/10000/2018)*
 - *500 euroa (PRH/1087/10000/2021)*
 - *50 000 euroa (PRH/2646/10000/2018).*

Ei seuraamusta ”tapauksen olosuhteissa”

Ratkaisu

Tilintarkastajan toiminta ei anna aiheutta tilintarkastuslain 10 luvussa tarkoitettuun seuraamukseen.

Ilmoitus

Ilmoituksen mukaan tilintarkastaja antanut vakiomuotoisen kertomuksen, vaikka yhtiössä oli havaittuja mahdollisia väärinkäytöksiä. Pääomistajalla oli yksityiskäytössään autoja eikä asiaa käsitelty luontoiseltuina. Pääomistajan lähipiiri sai työntekijöille kuuluvia etuja, vaikka työsopimuksia ei ollut. Yhtiössä oli käynnissä yritysjärjestelyt ja tilintarkastaja oli antanut näistä kommentteja.

Perustelut

Tilintarkastaja oli selvittänyt ajoneuvojen käyttöä, kustannuksia ja niihin liittyviä toimenpiteitä. Autojen käytöstä oli laadittu asianmukaiset ajopäiväkirjat. Pääomistaja oli ilmoittanut hankkivansa kyseiset autot omistukseensa. Ajoneuvoista oli pyydetty hinta-arviot kahdelta eri taholta. TILA katsoi, että tilintarkastaja on pystynyt riittävästi selvittämään ajoneuvojen käyttöä.

Lähipiirin saamat edut olivat euromääräisesti vähäisiä ja selvityksen mukaan kyseisiä lähipiiriläisiä oli ollut työsuhhteessa yhtiöön. Muita lähipiirin saamia etuja oli myös maksettu täysimääräisesti takaisin. TILA totesi, että tilintarkastaja oli tapauksessa riittävässä laajuudessa selvittänyt epäiltyjä väärinkäytöksiä. TILA kuitenkin katsoi, että tilintarkastajan dokumentaatio suoritetuista tilintarkastustoimenpiteistä ja hankitusta evidenssistä olisi tullut olla kattavampaa.

TILA totesi, että tilintarkastajan objektiivisuuden ja riippumattomuuden turvaaminen ovat keskeisiä tilintarkastusta koskevia periaatteita. TILA katsoi, että sille esitetyt tiedot tilintarkastajan riippumattomuuden vaarantumisesta olivat tapauksessa luonteeltaan väitteenvaraisia, joiden perusteella ei ole mahdollista arvioida, onko tilintarkastajan riippumattomuus tosiasiallisesti vaarantunut tai olisiko tilintarkastajan tullut ryhtyä asiassa toimenpiteisiin. Esitettyjen väitteiden perusteella ei ollut mahdollista arvioida tilintarkastajan menettelyä.

TILA totesi, että tilintarkastajan työssä on havaittu dokumentaatiopuutteita, joiden vuoksi ei ole mahdollista todentaa suoritettuja tilintarkastustoimenpiteitä ja hankittua evidenssiä tai johtopäätöksiä. Tilintarkastaja on kuitenkin riittävässä määrin pystynyt selvittämään toimintaansa. Näissä olosuhteissa TILA katsoo, ettei tilintarkastajan toiminta anna aiheutta tilintarkastuslain 10 luvun mukaisen seuraamuksen määräämiseen.

Ei seuraamusta, tilintarkastusyhteisö

Tarkastelujaksolla 2021–K2024 useita tapauksia, joissa tilintarkastusyhteisön toiminta ei johda seuraamuksen määräämiseen.

Tapauksissa tilintarkastajaksi on valittu yhteisö ja yhteisö on nimennyt päävastuullisen tilintarkastajan (TTL 2:7)

Esimerkki

Ratkaisu

Tilintarkastusyhteisön toiminta ei anna aiheutta tilintarkastuslain 10 luvussa tarkoitettuun seuraamukseen.

Ilmoitus

Ilmoituksessa on moitittu päävastuullisen tilintarkastajan ja tilintarkastusyhteisön toimia useilla perusteilla. Onko tilintarkastajan toiminta ollut käyttäytymisen ja toiminnan osalta hyvän tilintarkastustavan mukaan asiallista ja tarkastettavia arvostavaa sekä toimiviin ihmissuhteisiin pyrkivää sekä ammatillista? Onko tilintarkastaja toiminut objektiivisesti ja puolueettomasti tarkastuskohteessa olevien ristiriitojen osalta. Onko tilintarkastaja tilintarkastusvalvonnan näkökulmasta pyrkinyt osallistumaan päätöksentekoon? Etc.

Perustelut

Tilintarkastusyhteisön on tarjottava päävastuulliselle tilintarkastajalle riittävät resurssit toimeksiannon suorittamista varten sekä tuettava ja valvottava tilintarkastajan toimintaa. Esiin ei ole tullut seikkoja, joista tilintarkastusyhteisön toimintaa sen nimeämän päävastuullisen tilintarkastajan toimien valvonnassa ja tukemisessa tai resurssien antamisessa kyseisen toimeksiannon hoitamisessa tulisi moittia.

Huomio

Tilintarkastusyhteisöltä pyydetään pääsääntöisesti selvitys vain tilintarkastukselle annetuista resursseista, annetusta tuesta ja toimeksiannon suorittajan valvonnasta.

Laaduntarkastuksen tulos ”Hylätty” ja hallinnollinen seuraamus - Huomautus - 1 (2)

Ratkaisu

TILA antaa tilintarkastajalle huomautuksen. (Useita tapauksia)

Esimerkki

Perustelut

TILA toteaa, että tilintarkastajan suorittamassa yhteisön tai säätiön tilikauden tilintarkastuksessa on havaittu olennaisia puutteita seuraavissa osa-alueissa:

- liikevaihdon tarkastaminen
- vaihto-omaisuuden tarkastaminen
- olennaisuuden määrittäminen
- tilintarkastussuunnitelma.

Tilintarkastajan Tivalle esittämässä tarkastusdokumentaatioissa on ollut merkittäviä puutteita, eikä dokumentaatio täytä hyvän tilintarkastustavan vaatimusta tarkastustyön asianmukaisesta dokumentoinnista. Myös tilintarkastajan menettelyssä riittävän tilintarkastusevidenssin hankkimisessa ja tilintarkastustoimenpiteiden suorittamisessa on ollut puutteita. Tilintarkastuksessa havaitut puutteet merkitsevät poikkeamista hyvän tilintarkastustavan vaatimuksista (TTL 4:3).

Laaduntarkastuksen tulos ”Hylätty” ja hallinnollinen seuraamus - Huomautus 2 (2)

Huomioita

Laaduntarkastuksen lopputulos on lähtökohtaisesti ”ohjausta vastaisuuden varalle” (PRH/3209/1004/2018, HAO 16.12.2019, KHO 2021:80). Huomautus annetaan, kun menettely on huolimatonta. Huomautus ei johda seuraamuksen seurantaan, jossa arvioitaisiin, onko tilintarkastaja korjannut menettelyään (TTL 10:2.3).

Useassa tapauksessa laaduntarkastuksen havaintolistat ovat pidempiä verrattuna edellä kuvattuun tapaukseen, jossa TILA on antanut huomautuksen. Tällaisissa tapauksissa Tivan esittelijä esittää asiassa varoitusta ja useassa tapauksessa TILA on antanut varoituksen.

Puutteita tilintarkastajan raportoinnissa, Huomautus

Säätiö A

Säätiön entistä johtajaa epäiltiin taloudellisista väärinkäytöksistä, jotka kohdistuivat useille tilikausille.

Ratkaisu

TILA antoi tilintarkastajalle huomautuksen.

Ilmoitus

Tiva otti asian tutkittavaksi oma-aloitteisesti. Asia oli esillä mediassa.

Perustelut

Tilintarkastaja oli antanut tilintarkastuspöytäkirjan, johon oli kirjattu puutteita sisäisessä valvonnassa ja taloushallinnossa, puutteita selvittämättömistä kuluista ja puutteita luottokorttilaskujen hyväksymisistä. Osin samoista asioista oli kerrottu seuraavalla tilikaudella tilintarkastusmuistiossa. Kolmannella tilikaudella tilintarkastaja ei ollut antanut muistiota hallitukselle, vaan säätiön johtajalle, joka toimi selvityksen mukaan myös hallituksen sihteerinä. Työpapereiden perusteella sisäisen valvonnan ja laskujen hyväksymisen puutteet olivat jatkuneet useilla tilikausilla. Työpapereista ei kuitenkaan ilmennyt, millä perusteella oli päädytty johtopäätökseen, että muistio oli riittävä.

Hallituksen kanssa oli kommunikoitu useasti ja hallituksen oli täytynyt olla tietoinen seikoista, joista oli raportoitu muistiossa.

Työpaperien perusteella tilintarkastaja oli havainnut, että säätiössä oli vaarallinen työyhdistelmä. Johtaja tarkastaa ja hyväksyy omat laskunsa, eikä johtajan laskuja säännönmukaisesti hyväksytä säätiön hallituksen puheenjohtajan toimesta. Vaarallisesta työyhdistelmästä ei ollut kuitenkaan raportoitu tilintarkastusmuistiossa tai tilintarkastuskertomuksessa.

TILA totesi, että tilintarkastajan raportoinnilta edellytetään, että se on johdonmukaista ja asteittain kovenevaa, jos tarkastuskohteessa ei ryhdytä toimenpiteisiin tilintarkastajan esiintuomien seikkojen käsittelemiseksi. Muistiossa on kyse vapaamuotoisesta raportoinnista, jonka sisällöstä ei säädetä laissa. Tilintarkastajan tulee seurata, että tarkastuskohteessa ryhdytään toimenpiteisiin muistion johdosta. Tilintarkastuspöytäkirja (TTL 3:7) ja tilintarkastuskertomus (TTL 3:5) ovat lakisääteisiä raportteja.

TILA totesi, että raportoituja puutteita ei ollut korjattu. Tilintarkastajan olisi tullut ankaroittaa raportointiaan. Toiminta ei ollut johdonmukaista eikä sitä oltu dokumentoitu riittävästi. Raportoinnilla oli korostunut merkitys säätiössä.

Tilintarkastaja oli toiminut lain ja hyvän tilintarkastustavan vastaisesti.

Puutteita tilintarkastajan toiminnassa - Varoitus

Säätiö B

Säätiön varoja oli kavallettu, päätöksiä oli tehty ilman kelpoisuutta ja asiakirjoja oli väärennetyt.

Ratkaisu

TILA antoi tilintarkastajalle varoituksen.

Ilmoitus

Tiva sai asiassa nimettömän ilmoituksen. Asia oli myös esillä mediassa.

Perustelut

Säätiössä oli vaarallinen työyhdistelmä eikä säätiön sisäinen valvonta toiminut. Säätiön asiamies oli hyväksynyt säätiön jakamat avustukset itsenäisesti ilman säätiön hallituksen tekemiä päätöksiä ja siirtänyt varat erään yhdistyksen pankkitilille, josta ne oli edelleen siirretty omille pankkitileilleen. Varoilla oli myös suoraan maksettu omaan yksityistalouteen kuuluvia menoja. Vaikka asiakirjojen väärentäminen todettiin myöhemmin muissa prosesseissa, väärentämisistä ei voitu TILA:n päätöksen tekohetkellä pitää käytössä olleen aineiston perusteella selvitettyinä seikkana.

Edellä kuvatuissa olosuhteissa tilintarkastajan työssä oli ollut puutteita tehtyjen tilintarkastustoimien, hankitun tilintarkastusevidenssin, hallinnon tarkastuksen ja raportoinnin osalta.

Mikäli tilintarkastuksen tavoitteet olisi saavutettu, säätiön varojen kavaltaminen, kelpoisuuden ylittämiset ja asiakirjojen väärentämiset olisivat saattaneet tulla ilmi aikaisemmin ja säätiölle aiheutunut vahinko olisi saattanut olla pienempi.

Tilintarkastaja oli tehnyt useiden tilikausien tilintarkastukset tilintarkastusyhteisön nimissä ilman asianmukaisia valintapäätöksiä.

Tilintarkastajan menettely liittyi tehtyjen tilintarkastustoimenpiteiden ja hankitun tilintarkastusevidenssin puutteisiin, kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tarkastamiseen (TTL 3:1), tilintarkastuskertomuksen antamiseen ja sen sisältöön (TTL 3:5) sekä tilintarkastajan tehtävien suorittamiseen ammattitaitoisesti, rehellisesti, objektiivisesti ja ammatillinen kriittisyys säilyttäen sekä huolellisesti yleinen etu huomioon ottaen (TTL 4:1).

Tilintarkastajalla oli aikaisempi huomautus tilintarkastustyön dokumentointiin liittyvien puutteiden takia, mutta huomautus ei ollut ollut lainvoimainen tilintarkastajan moitittavan menettelyn ajankohtana.

Varoitusta pidettiin riittävänä seuraamuksena.

Hyväksymisen peruuttaminen ja täytäntöönpano valituksesta huolimatta - 1 (2)

Ratkaisu

TILA peruutti tilintarkastajan hyväksynnän ja päätös määrättiin tilintarkastuslain 10 luvun 2 §:n 4 momentin nojalla pantavaksi täytäntöön heti muutoksenhausta huolimatta.

Ilmoitus

Tiva otti oma-aloitteisesti tutkittavaksi tilintarkastajan toiminnan erityisessä tarkastuksessa (OYL 7:7) julkisuudessa olleiden tietojen perusteella. Asian käsittelyssä otettiin huomioon myös Tivalle saapuneet muut ilmoitukset.

Rajaukset

Tiva rajasi tutkinnassaan asian selvittämisen koskemaan tilintarkastajan menettelyä tarkastuskohteen erityisessä tarkastuksessa ja raportointia sekä tilintarkastajan ammatillista käyttäytymistä ja toimeksiantoa koskevien tietojen julkistamista sosiaalisessa mediassa. TILA totesi, ettei se ota kantaa tilintarkastajan väitteisiin usean eri tahon syyllistymisestä rikoksiin.

Perustelut

Tilintarkastaja oli antanut erityisen tarkastajan tarkastuslausunnon, joka muodostui osaltaan tilintarkastajan käsityksistä järjestäytyneen rikollisuuden osallistumisesta kohdeyhtiön toimintaan. Tarkastuslausunnossa oli 5 liitettä. Lisäksi lausunnossa oli kuvakaappauksia ja valokuvia.

TILA totesi, että tilintarkastajan raportoinnissa oli ollut seuraavat puutteet:

- *Tarkastuslausunnossa ei ole esitetty johtopäätöstä siitä, mistä AVI:n määräyksen perusteella oli tullut erityisesti lausua.*
- *Tarkastuslausunnossa on raportoitu asioista, jotka eivät ole kuuluneet määräyksen mukaiseen toimeksiantoon.*
- *Tarkastuslausunnossa on esitetty pitkälle meneviä päätelmiä ja johtopäätöksiä epäselvissä asioissa.*
- *Raportointi ei täytä tilintarkastajalle asetettua objektiivisuuden ja ammatillisen skeptisyyden vaatimusta, eikä tilintarkastaja ole huomionut aineistoja, jotka ovat puhuneet hänen tekemiään johtopäätöksiä vastaan.*
- *Tarkastuslausunnon aineisto on puutteellinen eikä keskeistä aineistoa ole arvioitu tehtävän edellyttämässä laajuudessa.*

Hyväksymisen peruuttaminen ja täytäntöönpano valituksesta huolimatta - 2 (2)

”Perustelut” jatkuu edelliseltä sivulta.

Tilintarkastaja oli ilmaissut sosiaalisessa mediassa havaintoja, päätelmiä ja väitteitä, jotka perustuvat tietoihin, jotka hän oli saanut tarkastusta suorittaessaan tietoonsa. Tilintarkastaja kertoi, että oli tietoisesti ja täysin harkitusti rikkonut salassapitosäännöksiä moraalikäsitystensä perusteella.

TILA totesi, että puutteellinen raportointi ei yksin osoita tapauksessa sopimattomuutta tilintarkastajan tehtävään. Merkitys on tilintarkastajan julkaisuilla sosiaalisessa mediassa, salassapitovelvollisuuden rikkomisella ja tahallisuudella.

Tapauksen olosuhteissa hyväksymisen peruuttamista suoraan ilman aikaisempia seuraamuksia ei pidetty liian ankarana tai kohtuuttomana seuraamuksena.

Määräaikainen kieltö - 1 (2)

Ratkaisu

TILA kielsi tilintarkastajaa suorittamasta tilintarkastuksia ja allekirjoittamasta tilintarkastuskertomuksia 6 kk määräajaksi.

Ilmoitus

Ilmoituksessa moitittiin asuntosiirtamiseen keskittyneen kiinteistösijoitusyhtiön tilintarkastuksia usealla perusteella.

Yhtiön aikomuksena oli järjestää osakeanti ja se julkaisi osakeantia koskevan esitteen. Käyttöpääoma riitti esitteen mukaan kattamaan yhtiön strategian mukaisen liiketoiminnan tarpeet noin 2 kk ajaksi. Yhtiöllä oli tarve yhteensä noin 25 miljoonan euron lisäpääomalle. Yhtiö asetettiin konkurssiin seuraavana vuonna. Realisoinnissa toteutunut kauppahinta oli noin 12 miljoonaa euroa. Yhtiöllä oli ulkopuolisia sijoittajia, joille aiheutui vahinkoja tappioista.

Yhtiön liiketoiminnan tuottoihin kirjattu yhtiön omaisuuden käyvän arvon muutos perustui yhtiön toimeksiannosta ulkopuolisen asiantuntijan laatimiin arviokirjoihin. Erityisesti tällöin tilinpäätöksen laatimisessa tulee käyttää harkintaa. Arvostus perustui huoneistokohtaiseen arvostukseen (*single sales*). Yhtiön soveltama IFRS-tilinpäätösnormisto sisälsi tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevia vaatimuksia (IFRS 13 ja IAS 40). Lisäksi tilinpäätösnormisto sisälsi nimenomaisia vaatimuksia, jotka koskivat käyvän arvon määrittämisessä noudatettavaa menettelyä ja siinä käytettäviä oletuksia.

Yhtiön liiketoiminnan tuottoihin kirjattujen sijoituskiinteistöjen positiivisten arvonmuutosten johdosta yhtiön tilinpäätös ei osoittanut yhtiön toiminta-aikana, eikä ennen konkurssiin asettamista, lainkaan tappiota.

Määräaikainen kielto - 2 (2)

”Ilmoitus” jatkuu edelliseltä sivulta.

TILA katsoi, että

- *Tilintarkastaja oli toiminut yhtiön liitetietojen tarkastamisessa tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n ja hyvän tilintarkastustavan vastaisesti, kun hän ei ole kiinnittänyt riittävää huomiota liitetietojen oikeellisuuteen ja laajuuteen.*
- *Tilintarkastaja oli toiminut huolimattomasti, kun tilinpäätökseen oli jäänyt olennainen virhe suoritetuista tilintarkastustoimenpiteistä huolimatta.*
- *Tilintarkastaja oli rikkonut ammattieettisiä periaatteita yhtiön esittämiä kirjanpidollisia arvioita tarkastaessaan (TTL 4:1).*
- *Työpapereista ei ilmennyt, mitä tilintarkastustoimenpiteitä tilintarkastaja oli suorittanut kirjanpidollisten arvioiden tarkastamiseksi.*
- *Tilintarkastaja ei ollut suorittanut riittäviä toimia olosuhteissa, joissa käsillä oli ollut seikkoja, jotka olivat voineet antaa olennaista aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa (TTL 3:5.7, ISA 570).*

Tilintarkastuslautakunta totesi, että tilintarkastaja oli toiminut tilintarkastuksissa huolimattomasti, eikä tilintarkastukselle asetettuja tavoitteita oltu saavutettu.

The logo for PRH (Public Research and Information) is centered in the upper half of the slide. It consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font, set against a dark blue rectangular background. This rectangle is framed by a thin, multi-colored border that transitions from red on the left to blue on the right. The entire slide has a background of overlapping, semi-transparent blue polygons of various shades, creating a geometric, low-poly effect.

PRH

Lausunnon antaminen

- HAO:lle ja KHO:lle
- Ministeriölle ja eduskunnalle
- EOA:lle ja OKA:lle (Ei selvityksiä 2022–K2024)
- EU-tuomioistuimelle (Ei lausuntoja 2022–K2024).

Lausunnon antaminen

Tilintarkastuslautakunta on vuosina 2022–K/2024 käsitellyt 29 lausuntoasiaa.

HAO

LAUSUNNOISSA TILA toteaa tyypillisesti hallintolain (434/2003) noudattamiseen liittyvät seikat. TILA viittaa usein valituksenalaisen päätöksensä perusteluihin. TILA toteaa usein, että muutoksenhaussa ei ole tuotu esille mitään sellaista uutta, joka antaisi perusteen arvioida asiaa toisin kuin TILA:n käsittelyssä on tapahtunut. TILA esim. lausuu mahdollisista valituksen asiavirheistä. TILA esim. lausuu tilintarkastusoikeudellisista kysymyksistä, mikäli ne on esitetty valituksessa epäselvästi tai epäjohdonmukaisesti. TILA ei ole katsonut olevan tarvetta erillisen suullisen kuulemisen järjestämiseen. TILA lausuu oikeudenkäyntikuluvaatimuksesta.

KHO

LAUSUNTO tilintarkastajan valituksesta Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen tilintarkastuslain 10 luvussa tarkoitetun seuraamuksen julkistamisesta tilintarkastaja on muutoksenhaussa Korkeimmalle hallinto-oikeudelle vedonnut samoihin seikkoihin kuin aikaisemmin valituksessaan Helsingin hallinto-oikeudelle. Tilintarkastaja ei ole muutoksenhaussa esittänyt sellaisia perusteita, että olisi syytä muuttaa Helsingin hallinto-oikeuden antamaa päätöstä. Tilintarkastuslautakunta viittaa samassa asiassa Helsingin hallinto-oikeudelle antamaansa lausuntoon.

TEM

Lausunnon antaminen työ- ja elinkeinoministeriölle (VN/30930/2022) Hallituksen esitys: kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) voimaansaattaminen.

Talousvaliokunta

Talousvaliokunnan lausuntopyyntö HE 20/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi.

The logo for PRH (Public Research and Information) is displayed in a white, bold, sans-serif font. It is contained within a dark blue rectangular box that has a slight 3D effect, with a red and blue border. The background of the entire slide is a complex, low-poly geometric pattern in various shades of blue.

PRH

Tiedoksisaannit

- HAO ja KHO
- EOA ja OKA (ei tiedoksisaanteja 2022–K2024)
- EU-tuomioistuin (ei tiedoksisaanteja 2022–K2024).

Helsingin hallinto-oikeus 2022–K/2024

	Diaari	Asia	TILA	HAO
1.	PRH/250/1004/2020	Laaduntarkastus	Hylätty	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
2.	PRH/3420/10000/2018	Tutkinta-asia	Varoitus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
3.	PRH/2370/1004/2020	Laaduntarkastus	Hylätty	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
4.	PRH/1850/10000/2018	Tutkinta-asia	Varoitus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
5.	PRH/1850/10000/2018	Tutkinta-asia	Varoitus	Päätös on kumottava valituksenalaisilta osin ja valittajalle annettu varoitus on poistettava. (Siirtymäsäännöksen soveltaminen ja hyväksymisen oma-aloitteinen lakkauttaminen)
6.	PRH/388/1004/2021	Laaduntarkastus	Hylätty	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
7.	PRH/1749/10000/2020	Tutkinta-asia	Määräaikainen kiello	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
8.	PRH/2661/10000/2021	Tutkinta-asia	Hyväksymisen peruuttaminen	Asian käsittely hallinto-oikeudessa raukeaa. Valittaja on peruuttanut valituksensa
9.	PRH/1454/10000/2017	Tutkinta-asia	Huomautus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
10.	PRH/431/10000/2021	Tutkinta-asia	Varoitus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
11.	PRH/2433/10000/2018	Tutkinta-asia	Huomautus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
12.	PRH/289/1004/2022	Laaduntarkastus	Hylätty	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
13.	PRH/2775/1004/2021	Laaduntarkastus	Hylätty	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
14.	PRH/2412/1004/2021	Oikeus hakea muutosta	Oikeus hakea oikaisua	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
15.	PRH/2325/10000/2021	Tutkinta-asia	Varoitus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
16.	PRH/908/10000/2022	Tutkinta-asia	Huomautus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
17.	PRH/1511/10000/2021	Tutkinta-asia	Varoitus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
18.	PRH/1896/10000/2022	Tutkinta-asia	Hyväksymisen peruuttaminen	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
19.	PRH/479/10000/2022	Tutkinta-asia	Huomautus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
20.	PRH/2004/1004/2022	Laaduntarkastus	Hylätty	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
21.	PRH/852/10000/2021	Tutkinta-asia	Varoitus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
22.	PRH/1780/10000/2022	Tutkinta-asia	Varoitus	Tilintarkastuslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa
23.	PRH/2561/10000/2022	Tutkinta-asia	Huomautus	HAO kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja poistaa valittajalle annetun huomautuksen.

HAO 18.04.2024, PRH/2561/10000/2022

TILA antoi 23.5.2023 tilintarkastusyhteisölle huomautuksen.

- Laaduntarkastuksen kohteeksi oli määrätty tilintarkastusyhteisön entisen työntekijän suorittama tilintarkastus. Työntekijä oli toiminut päävastuullisena tilintarkastajana ja tilintarkastusyhteisö oli valittu tilintarkastajaksi.
- Tilintarkastusyhteisö ei kyennyt toimittamaan tilintarkastusvalvonnan laaduntarkastukseen kyseistä toimeksiantoa koskevaa dokumentaatiota lukuun ottamatta paria toimeksiantoon liittyvää dokumenttia. Tilintarkastusyhteisö ilmoitti tilintarkastusvalvonnalle, että työpapereita ei ole löytynyt sen tietojärjestelmistä, arkistoista tai myöskään muutoin. TILA antoi tilintarkastusyhteisölle huomautuksen.

HAO kumosi 18.4.2024 TILA:n päätöksen ja poisti huomautuksen.

- HAO katsoi, että työntekijä eli päävastuullinen
 - *ei ollut avannut toimeksiantoa järjestelmässä*
 - *päävastuullinen oli tilintarkastusyhteisön sisäisten ohjeiden vastaisesti tuhonnut kaiken tietokoneellaan olleen datan, jolloin myös varmuuskopio oli tuhoutunut*
 - *ei välttämättä toiminut tahallisesti.*
- HAO:n mukaan keskeistä kuitenkin oli se, oliko tilintarkastusyhteisö ollut vastuussa palveluksessaan olleen päävastuullisen tilintarkastajan toiminnasta. HAO katsoi, ettei tilintarkastusyhteisön vastuista voida päätellä suoraan, että tilintarkastusyhteisö olisi laiminlyönyt valvontavelvollisuutensa asiassa. HAO:n mukaan tilintarkastusyhteisöllä ei ole ollut käytännössä mahdollisuutta estää päävastuullista tilintarkastajaa poistamasta tilintarkastusaineistoa käytössään olevalta tietokoneelta.

Huomioita ja huolia HAO:n päätöksen perusteella

- Mikä oli tapauksessa tilintarkastajaksi valitun tilintarkastusyhteisön vastuu ja tehtävä, kun otetaan huomioon nimenomaisesti tilintarkastajalle asetetut velvollisuudet toimeksiantoja vastaanotettaessa ja toimeksiantoja päätettäessä (tilintarkastuskansio suljettava 60 vrk kertomuksesta, TTL 4:10).
- Millainen tekninen järjestelmä on järjestelmä, josta myös varmuuskopiot on työntekijän tuhottavissa?
- Saavatko kaikki tilintarkastajat (PIE-yhteisöt, ei-PIE-yhteisöt, KHT-, HT-, JHT-, JHTT-tilintarkastajat) yhdenvertaisen kohtelun? (HallintoL 6 §, PeL 6.1 §).

Korkein hallinto-oikeus

	Diaari	Asia	HAO	KHO
1.	PRH/3420/10000/2018	Tutkinta-asia	Ei muutosta	Ei valituslupaa
2.	PRH/2370/1004/2020	Laaduntarkastus	Ei muutosta	Ei valituslupaa
3.	PRH/1850/10000/2018	Tutkinta-asia	Ei muutosta	Ei valituslupaa
4.	PRH/388/1004/2021	Laaduntarkastus	Ei muutosta	Ei valituslupaa
5.	PRH/1749/10000/2020	Tutkinta-asia	Ei muutosta	Ei valituslupaa
6.	PRH/431/10000/2021	Tutkinta-asia	Ei muutosta	Ei valituslupaa
7.	PRH/2433/10000/2018	Tutkinta-asia	Ei muutosta	Lausuntopyyntö TILAn päätöksen julkistamista koskevassa asiassa
8.	PRH/2775/1004/2021	Laaduntarkastus	Ei muutosta	Ei valituslupaa

Esityksen yhteenveto

- Työjärjestysasioissa ja ns. muissa asioissa TILA käyttää ratkaisuvälteensä jatkuvasti tilintarkastuksen ohjaamiseksi ja kehittämiseksi.
- Oikaisuvaatimusten käsittely TILA:ssa ilmentää ratkaisutoiminnan itsenäisyyttä.
- Tutkinta-asioissa TILA soveltaa perustellusti TTL 10 luvun kaikkia hallinnollisia seuraamuksia ja huomioi laajasti asiaankuuluvat seikat (TTL 10:7). Tutkinta-asioissa korostuvat i) tilintarkastajan valintaan liittyvät seikat, ii) tilintarkastajan ammatilliset periaatteet ja riippumattomuus, iii) raportoinnin oikeellisuus.
- Lausuntojen antaminen ja päätösten tiedoksisaaminen osoittaa tilintarkastuksen olevan muuttuva ja kehittyvä instituutio, mikä näkyy TILA:n toiminnassa 2021–K/2024.

The logo for PRH (Patentti- ja rekisterihallitus) is displayed in a white, bold, sans-serif font. It is contained within a dark blue rectangular box that has a red and blue border. The background of the entire slide is a dark blue geometric pattern of overlapping triangles.

PRH

Kiitos!

Jaakko Mikkilä

Valvontatiimin esihenkilö

Oikeudellinen yksikkö

Patentti- ja rekisterihallitus

Tel. +358 29 509 5305

Mobile +358 50 574 6718

jaakko.mikkila@prh.fi